

Co má znát a umět pedagog (CMZUP)

Jindřich Bečvář

Katedra didaktiky matematiky,
Matematicko-fyzikální fakulta UK, Praha

Jasná pod Chopkom, 27.-30. listopadu 2008

becvar@karlin.mff.cuni.cz

www.karlin.mff.cuni.cz/~becvar

www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm

Tento krátký příspěvek se snaží porovnat to,

- **co se od pedagogů oficiálně žádá,**
s tím,
- **co by od pedagogů požadováno být mělo.**

Osnova

- 1 Zneklidňující vzpomínky
- 2 Pohled oficiálních institucí
- 3 Co by opravdu měl pedagog znát a umět
- 4 Být Člověkem
- 5 Poděkování

Zneklidňující vzpomínky

- Jedna vzpomínka z dětství: *Co má znát a umět pionýr*
– „Vzdělávací“ kampaň, která se s úspěchem nesetkala.

Zneklidňující vzpomínky

- Jedna vzpomínka z dětství: *Co má znát a umět pionýr*
 - „Vzdělávací“ kampaň, která se s úspěchem nesetkala.
 - Nezúčastněný pozorovatel, v PO od sedmé do osmé třídy.

Zneklidňující vzpomínky

- Jedna vzpomínka z dětství: *Co má znát a umět pionýr*
 - „Vzdělávací“ kampaň, která se s úspěchem nesetkala.
 - Nezúčastněný pozorovatel, v PO od sedmé do osmé třídy.
- Brožurka *Co má znát a umět pionýr* (1959) varovala před biflováním:

Přinesli jsme v brožurce základní látku, kterou je třeba si osvojit a vést pionýry k tomu, aby se naučili všemu, co obsahují jednotlivé požadavky. Přitom je nutno, aby se vyvarovali knižního „biflování“ ...

Zneklidňující vzpomínky

- Jedna vzpomínka z dětství: *Co má znát a umět pionýr*
 - „Vzdělávací“ kampaň, která se s úspěchem nesetkala.
 - Nezúčastněný pozorovatel, v PO od sedmé do osmé třídy.

- Brožurka *Co má znát a umět pionýr* (1959) varovala před biflováním:

Přinesli jsme v brožurce základní látku, kterou je třeba si osvojit a vést pionýry k tomu, aby se naučili všemu, co obsahují jednotlivé požadavky. Přitom je nutno, aby se vyvarovali knižního „biflování“ ...

- Dnes bychom řekli, že pionýři získávali studiem brožury **ty či ony klíčové kompetence**.

- Jsem již pamětníkem.
- S velkým zneklidněním vnímám podobnost některých trendů současných a trendů let padesátých. Zůstanu raději pouze u školství.

- Jsem již pamětníkem.
- S velkým zneklidněním vnímám podobnost některých trendů současných a trendů let padesátých. Zůstanu raději pouze u školství.
 - Politicky propagovaný procentuální nárůst počtu maturantů, počtu vysokoškoláků, kterého je však dosahováno snižováním požadavků, podbízením se, ...
 - Propagační slogan: *Co Čech, to maturant*. Na jedenáctiletky byli přijímáni i čtyřkaři.

- Jsem již pamětníkem.
- S velkým zneklidněním vnímám podobnost některých trendů současných a trendů let padesátých. Zůstanu raději pouze u školství.
 - Politicky propagovaný procentuální nárůst počtu maturantů, počtu vysokoškoláků, kterého je však dosahováno snižováním požadavků, podbízením se, ...
 - Propagační slogan: *Co Čech, to maturanť*. Na jedenáctiletky byli přijímáni i čtyřkaři.
- Mediální propaganda:
 - článek o dámské krejčové, která bude nyní studovat na Karlově univerzitě (Respekt 2008, č. 9),
 - články o dojičkách, hornících, popelářích, ... intenzivně doplňujících své vzdělání.

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout – sepisováním rámcových a školních vzdělávacích programů, neplacenými byrokratickými povinnostmi, které odvádějí učitele od jejich skutečné práce (RVP – *Rozhodnutí Vrchnosti Pražské*, ŠVP – *Škoda Vyhozených Peněz*),

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout
 - sepisováním rámcových a školních vzdělávacích programů, neplacenými byrokratickými povinnostmi, které odvádějí učitele od jejich skutečné práce (RVP – *Rozhodnutí Vrchnosti Pražské*, ŠVP – *Škoda Vyhozených Peněz*),
 - bezduchou honbou za vyššími a ještě vyššími procenty nejrůznějšího druhu ve stylu hesla pětiletok *Dognať i pereгнаť!* (existuje vulgární parafráze),

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout
 - sepisováním rámcových a školních vzdělávacích programů, neplacenými byrokratickými povinnostmi, které odvádějí učitele od jejich skutečné práce (RVP – *Rozhodnutí Vrchnosti Pražské*, ŠVP – *Škoda Vyhozených Peněz*),
 - bezduchou honbou za vyššími a ještě vyššími procenty nejrůznějšího druhu ve stylu hesla pětiletok *Dognať i pereгнаť!* (existuje vulgární parafráze),
 - vystavováním většího a ještě většího počtu maturitních vysvědčení,

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout
 - sepisováním rámcových a školních vzdělávacích programů, neplacenými byrokratickými povinnostmi, které odvádějí učitele od jejich skutečné práce (RVP – *Rozhodnutí Vrchnosti Pražské*, ŠVP – *Škoda Vyhozených Peněz*),
 - bezduchou honbou za vyššími a ještě vyššími procenty nejrůznějšího druhu ve stylu hesla pětiletok *Dognať i pereгнаť!* (existuje vulgární parafráze),
 - vystavováním většího a ještě většího počtu maturitních vysvědčení,
 - rozdáváním vysokoškolských diplomů, doktorátů apod.

- Neupírám nikomu právo na vzdělání a vzdělávání.
- Jsem však přesvědčen, že nárůstu vzdělanosti nelze dosáhnout
 - sepisováním rámcových a školních vzdělávacích programů, neplacenými byrokratickými povinnostmi, které odvádějí učitele od jejich skutečné práce (RVP – *Rozhodnutí Vrchnosti Pražské*, ŠVP – *Škoda Vyhozených Peněz*),
 - bezduchou honbou za vyššími a ještě vyššími procenty nejrůznějšího druhu ve stylu hesla pětiletok *Dognať i pereгнаť!* (existuje vulgární parafráze),
 - vystavováním většího a ještě většího počtu maturitních vysvědčení,
 - rozdáváním vysokoškolských diplomů, doktorátů apod.

Má snad někdo pocit, že kvalitu *Ostravského kahanu* pozvedneme tím, že na lahev nalepíme vinětu s nápisem *Château Margaux? Klasická Potěmkinova vesnice!!!*

CMZUP – Pohled oficiálních institucí

RVP, ŠVP

- Učitel (pedagog)
 - **má znát** příslušný *Rámcový vzdělávací program* (RVP),
 - **má umět** sepsovat *Školní vzdělávací program* (ŠVP).

CMZUP – Pohled oficiálních institucí

RVP, ŠVP

- Učitel (pedagog)
 - **má znát** příslušný *Rámcový vzdělávací program* (RVP),
 - **má umět** sepsovat *Školní vzdělávací program* (ŠVP).

Tyto dvě požadované schopnosti je možno označit za **nejklíčovější ze všech klíčových kompetencí** učitele.

CMZUP – Pohled oficiálních institucí

RVP, ŠVP

■ Učitel (pedagog)

- **má znát** příslušný *Rámcový vzdělávací program* (RVP),
- **má umět** sepsovat *Školní vzdělávací program* (ŠVP).

Tyto dvě požadované schopnosti je možno označit za **nejklíčovější ze všech klíčových kompetencí** učitele.

■ Učitel (pedagog)

- má **vstřebat** (= „nabífnovat“) vznešené, avšak nepřiliš srozumitelné fráze uvedené v RVP, **rozpracovávat je** (= „přežvýkat“) a poté **zpracovat** (= „vyvrhnout“) do ŠVP.

- O tom,
 - že by měl učitel dobře znát předmět, který vyučuje,
 - že by měl největší energii věnovat výuce a přípravě na ni,
 - že by měl mít dostatečně široký, všeobecně kulturní rozhled
 - atd. atd. atd.,
- jsem z oficiálních míst mnoho neslyšel.

- O tom,
 - že by měl učitel dobře znát předmět, který vyučuje,
 - že by měl největší energii věnovat výuce a přípravě na ni,
 - že by měl mít dostatečně široký, všeobecně kulturní rozhled
 - atd. atd. atd.,

jsem z oficiálních míst mnoho neslyšel.

Odborná profesní úroveň učitele (znalost předmětu a jeho vyučování, soustavné vzdělávání se v oboru) se dnes nevyžaduje, spíše je na škodu.

- O tom,
 - že by měl učitel dobře znát předmět, který vyučuje,
 - že by měl největší energii věnovat výuce a přípravě na ni,
 - že by měl mít dostatečně široký, všeobecně kulturní rozhled
 - atd. atd. atd.,

jsem z oficiálních míst mnoho neslyšel.

Odborná profesní úroveň učitele (znalost předmětu a jeho vyučování, soustavné vzdělávání se v oboru) se dnes nevyžaduje, spíše je na škodu.

Učit budou ostatně ve stále větším počtu maturanti.

- Opět je podstatné vytváření slohových cvičení,
 - které vysiluje, psychicky vyčerpává, zneprzyjemňuje život,
 - odvádí od skutečné práce a bere chuť vyučovat, vzdělávat, vychovávat, ...
- Nápad: co kdyby pekařský cech sepsal rámcový program na pečení chleba a každá pekárna podle něho povinně vyplodila svůj pekárenský program???
- Důsledek: Místo pečení chleba by pekaři smolili slohová cvičení, mnozí by odešli dělat něco jiného. Kvalita chleba by se zhoršila.

Další vzdělávání

- Dnešní tendence: Pedagog se má vzdělávat především na „netradičních vzdělávacích kurzech“.

M. Bihelerová: *Netradiční vzdělávání pedagogického sboru*,
Učitelské noviny 2008, č. 17.

– Učitelé hrají týmový golf, cvičí aerobik, vyrábějí maňásky, aby pak s nimi hráli „příběhy se šťastným koncem“, přenášejí míčky na desce s otvorem, ovazují se navzájem toaletním papírem, aby se stali mumii, pořádají turnaj v pexesu a jiných společenských hrách atd.

Je to úžasné!!!

- Takovéto „netradiční formy vzdělávání“ má pedagog vnášet do své výuky, v jejich duchu má vzdělávat a vychovávat své žáky a studenty.

- **Globální infantilizace** postihla i vzdělávání pedagogů.

P. Kukul: *Stolzová o „netradičním vzdělávání pedagogického sboru“*, Pedagogický web Stolzová, 12. května 2008.

- „Demokratizace“ našeho života se „vyšinula“ k ještě vyšším metám:

- **Globální infantilizace** postihla i vzdělávání pedagogů.

P. Kukul: *Stolzová o „netradičním vzdělávání pedagogického sboru“*, Pedagogický web Stolzová, 12. května 2008.

- „Demokratizace“ našeho života se „vyšinula“ k ještě vyšším metám:

– Vzdělávat pedagogy může opravdu **kdokoli**, např. „kulturní referent“ bývalých rekreací ROH. A vzdělává v duchu hesla *Každý podle svých schopností, ...*

- **Globální infantilizace** postihla i vzdělávání pedagogů.

P. Kukul: *Stolzová o „netradičním vzdělávání pedagogického sboru“*, Pedagogický web Stolzová, 12. května 2008.

- „Demokratizace“ našeho života se „vyšinula“ k ještě vyšším metám:
 - Vzdělávat pedagogy může opravdu **kdokoli**, např. „kulturní referent“ bývalých rekreací ROH. A vzdělává v duchu hesla *Každý podle svých schopností, ...*
 - Při patřičné snaze a stycích získá na takovéto „vzdělávání“ nezanedbatelné prostředky, o které mu jde až v první řadě. V duchu hesla *... každému podle jeho potřeb*. (Potřeby mnohých jsou nezměrné!)

- Tento trend má bohužel zelenou.
 - Na vzdělávací akce výše uvedeného typu jsou poskytovány finanční příspěvky z nejrůznějších zdrojů, fondů, grantů apod.
- P. Kukul: *Nesnesitelná dostupnost peněz*, Pedagogický web
Stolzová, 30. května 2008.

- Tento trend má bohužel zelenou.
 - Na vzdělávací akce výše uvedeného typu jsou poskytovány finanční příspěvky z nejrůznějších zdrojů, fondů, grantů apod.
- P. Kukul: *Nesnesitelná dostupnost peněz*, Pedagogický web Stolzová, 30. května 2008.
- Podnikavci všeho druhu si spokojeně mnou ruce, soudný člověk se chytá za hlavu.

- Tento trend má bohužel zelenou.
 - Na vzdělávací akce výše uvedeného typu jsou poskytovány finanční příspěvky z nejrůznějších zdrojů, fondů, grantů apod.
 - P. Kukul: *Nesnesitelná dostupnost peněz*, Pedagogický web Stolzová, 30. května 2008.
 - Podnikavci všeho druhu si spokojeně mnou ruce, soudný člověk se chytá za hlavu.
 - Na jedné straně jsou velkoryse poskytovány miliony na pochybné projekty, na druhé straně se šetří v oblastech, kde by se právě šetřit nemělo.

- Tento trend má bohužel zelenou.
 - Na vzdělávací akce výše uvedeného typu jsou poskytovány finanční příspěvky z nejrůznějších zdrojů, fondů, grantů apod.
 - P. Kukul: *Nesnesitelná dostupnost peněz*, Pedagogický web Stolzová, 30. května 2008.
 - Podnikavci všeho druhu si spokojeně mnou ruce, soudný člověk se chytá za hlavu.
 - Na jedné straně jsou velkoryse poskytovány miliony na pochybné projekty, na druhé straně se šetří v oblastech, kde by se právě šetřit nemělo.

- Tento trend má bohužel zelenou.
 - Na vzdělávací akce výše uvedeného typu jsou poskytovány finanční příspěvky z nejrůznějších zdrojů, fondů, grantů apod.
 - P. Kukul: *Nesnesitelná dostupnost peněz*, Pedagogický web Stolzová, 30. května 2008.
 - Podnikavci všeho druhu si spokojeně mnou ruce, soudný člověk se chytá za hlavu.
 - Na jedné straně jsou velkoryse poskytovány miliony na pochybné projekty, na druhé straně se šetří v oblastech, kde by se právě šetřit nemělo.
- Jan Werich: *Šetřit se musí, ať to stojí, co to stojí!*

Tvárnost pedagoga

- Oficiální instituce požadují, aby byl pedagog dosti „tvárný“.

Tvárnost pedagoga

- Oficiální instituce požadují, aby byl pedagog dosti „tvárný“.
- Má vehementně podporovat každou reformu, která je mu shora několikrát během života naordinována, jeho vlastní názor musí jít stranou.

Tvárnost pedagoga

- Oficiální instituce požadují, aby byl pedagog dosti „tvárný“.
- Má vehementně podporovat každou reformu, která je mu shora několikrát během života naordinována, jeho vlastní názor musí jít stranou.
- Stejně jako v minulém režimu je mu dáno zcela jasně najevo, že podpora oficiálních stanovisek přináší prospěch a odpor bude naopak trestán.

Tvárnost pedagoga

- Oficiální instituce požadují, aby byl pedagog dosti „tvárný“.
- Má vehementně podporovat každou reformu, která je mu shora několikrát během života naordinována, jeho vlastní názor musí jít stranou.
- Stejně jako v minulém režimu je mu dáno zcela jasně najevo, že podpora oficiálních stanovisek přináší prospěch a odpor bude naopak trestán.
- Ministr školství, mládeže a tělovýchovy v otevřeném dopise všem pedagogickým pracovníkům napsal v souvislosti s připravovaným zvyšováním učitelských platů, že

... zvyšování mezd nelze do budoucna zajistit jen a pouze plošně pomocí tarifní složky platu. Nebylo by to správné. Ředitelé musí mít v ruce nástroj, jak ocenit profesionalitu a aktivitu při realizaci školské reformy, a to bez ohledu na věk a léta praxe. ...

5 miliard Kč [se] dostane především k těm pedagogům, kteří splní kritéria dotačního programu, jehož prostřednictvím se budou peníze rozdělovat. ... Aktivní a profesionální pedagog je ústřední postavou celého vzdělávacího systému a hybnou silou probíhající reformy. (Britské listy, 5. června 2008)

- Uvědomujeme si dostatečně jasně, jaké žáky a studenty vychovají tvární a příkrčení pedagogové? Přejeme si skutečně takový vývoj našeho školství, takový vývoj naší společnosti?

... zvyšování mezd nelze do budoucna zajistit jen a pouze plošně pomocí tarifní složky platu. Nebylo by to správné. Ředitelé musí mít v ruce nástroj, jak ocenit profesionalitu a aktivitu při realizaci školské reformy, a to bez ohledu na věk a léta praxe. ...

5 miliard Kč [se] dostane především k těm pedagogům, kteří splní kritéria dotačního programu, jehož prostřednictvím se budou peníze rozdělovat. ... Aktivní a profesionální pedagog je ústřední postavou celého vzdělávacího systému a hybnou silou probíhající reformy. (Britské listy, 5. června 2008)

- Uvědomujeme si dostatečně jasně, jaké žáky a studenty vychovají tvárně a přikrčení pedagogové? Přejeme si skutečně takový vývoj našeho školství, takový vývoj naší společnosti?

... zvyšování mezd nelze do budoucna zajistit jen a pouze plošně pomocí tarifní složky platu. Nebylo by to správné. Ředitelé musí mít v ruce nástroj, jak ocenit profesionalitu a aktivitu při realizaci školské reformy, a to bez ohledu na věk a léta praxe. ...

5 miliard Kč [se] dostane především k těm pedagogům, kteří splní kritéria dotačního programu, jehož prostřednictvím se budou peníze rozdělovat. ... Aktivní a profesionální pedagog je ústřední postavou celého vzdělávacího systému a hybnou silou probíhající reformy. (Britské listy, 5. června 2008)

- Uvědomujeme si dostatečně jasně, jaké žáky a studenty vychovají tvární a příkrčení pedagogové? Přejeme si skutečně takový vývoj našeho školství, takový vývoj naší společnosti?
- **Kdo si přeje takový vývoj ??? !!!**

Pláč sborovny české

- Novela zákona o pedagogických pracovnících: **zahájení** vysokoškolského studia pro ty učitele, kteří dosud kvalifikaci nemají – termín byl posunut z konce roku 2009 do konce roku 2014.

Pláč sborovny české

- Novela zákona o pedagogických pracovnících: **zahájení** vysokoškolského studia pro ty učitele, kteří dosud kvalifikaci nemají – termín byl posunut z konce roku 2009 do konce roku 2014.
- Nepodceňujeme naše nevystudované „učitele“, dáváme-li jim na vyplnění přihlášky k vysokoškolskému studiu více než **šest** let?

Pláč sborovny české

- Novela zákona o pedagogických pracovnících: **zahájení** vysokoškolského studia pro ty učitele, kteří dosud kvalifikaci nemají – termín byl posunut z konce roku 2009 do konce roku 2014.
- Nepodceňujeme naše nevystudované „učitele“, dáváme-li jim na vyplnění přihlášky k vysokoškolskému studiu více než **šest** let?
- Maturanti, kteří mohou nyní do škol jako učitelé nastupovat, musí vysokoškolské studium zahájit do dvou let. Jak asi vypadají tito maturanti, kteří žádnou vysokou školu nevystudovali a na vysoké škole dosud nestudují?

Pláč sborovny české

- Novela zákona o pedagogických pracovnících: **zahájení** vysokoškolského studia pro ty učitele, kteří dosud kvalifikaci nemají – termín byl posunut z konce roku 2009 do konce roku 2014.
- Nepodceňujeme naše nevystudované „učitele“, dáváme-li jim na vyplnění přihlášky k vysokoškolskému studiu více než **šest** let?
- Maturanti, kteří mohou nyní do škol jako učitelé nastupovat, musí vysokoškolské studium zahájit do dvou let. Jak asi vypadají tito maturanti, kteří žádnou vysokou školu nevystudovali a na vysoké škole dosud nestudují?
- Mohou to být ti, kteří střední školou se čtyřkami prolezli, horko těžko odmaturovali a k jinému zaměstnání se nehodí!

- Budou tedy **kádrovou rezervou** pro naše školy a sborovny.
- Analogie:
 - Dopravní podnik přijme řidiče, který se má do dvou let přihlásit do autoškoly.

- Budou tedy **kádrovou rezervou** pro naše školy a sborovny.
- Analogie:
 - Dopravní podnik přijme řidiče, který se má do dvou let přihlásit do autoškoly.
 - Nemocnice přijme chirurga, který má do dvou let začít studovat medicínu.

- Budou tedy **kádrovou rezervou** pro naše školy a sborovny.

- Analogie:
 - Dopravní podnik přijme řidiče, který se má do dvou let přihlásit do autoškoly.
 - Nemocnice přijme chirurga, který má do dvou let začít studovat medicínu.
 - Rekreační zařízení přijme plavčíka, který se má do dvou let začít učit plavat.

- Budou tedy **kádrovou rezervou** pro naše školy a sborovny.

- Analogie:
 - Dopravní podnik přijme řidiče, který se má do dvou let přihlásit do autoškoly.
 - Nemocnice přijme chirurga, který má do dvou let začít studovat medicínu.
 - Rekreační zařízení přijme plavčíka, který se má do dvou let začít učit plavat.
 - Ministerstvo zahraničních věcí přime tlumočníka, který má do dvou let začít studovat jazyky.

■ V našem školství je možné všechno!

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
- Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
- Absolventi učitelství se do škol nehrnou.

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
 - Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
 - Absolventi učitelství se do škol nehrnou.
- Z nekvalifikovaných učitelů budeme tedy „vyrábět“ učitele „kvalifikované“ v tzv. kombinovaném (dříve večerním nebo dálkovém) studiu.

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
 - Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
 - Absolventi učitelství se do škol nehrnou.
- Z nekvalifikovaných učitelů budeme tedy „vyrábět“ učitele „kvalifikované“ v tzv. kombinovaném (dříve večerním nebo dálkovém) studiu.
- Zmíněná novela ukazuje pokračující, oficiálně nastolenou katastrofální degradaci učitelské profese! Obsahuje mimo jiné i hrozbu pro nepohodlné učitele s vlastním názorem:

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
 - Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
 - Absolventi učitelství se do škol nehrnou.
- Z nekvalifikovaných učitelů budeme tedy „vyrábět“ učitele „kvalifikované“ v tzv. kombinovaném (dříve večerním nebo dálkovém) studiu.
- Zmíněná novela ukazuje pokračující, oficiálně nastolenou katastrofální degradaci učitelské profese! Obsahuje mimo jiné i hrozbu pro nepohodlné učitele s vlastním názorem:

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
 - Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
 - Absolventi učitelství se do škol nehrnou.
- Z nekvalifikovaných učitelů budeme tedy „vyrábět“ učitele „kvalifikované“ v tzv. kombinovaném (dříve večerním nebo dálkovém) studiu.
- Zmíněná novela ukazuje pokračující, oficiálně nastolenou katastrofální degradaci učitelské profese! Obsahuje mimo jiné i hrozbu pro nepohodlné učitele s vlastním názorem:

■ V našem školství je možné všechno!

- Dobré učitele, kteří v minulých letech ze škol odešli, nahrazují důchodci a nekvalifikované síly. Tento proces bude patrně pokračovat.
 - Ke studiu učitelství se téměř nehlásí výborní (a chvalitební) maturanti.
 - Absolventi učitelství se do škol nehrnou.
- Z nekvalifikovaných učitelů budeme tedy „vyrábět“ učitele „kvalifikované“ v tzv. kombinovaném (dříve večerním nebo dálkovém) studiu.
- Zmíněná novela ukazuje pokračující, oficiálně nastolenou katastrofální degradaci učitelské profese! Obsahuje mimo jiné i hrozbu pro nepohodlné učitele s vlastním názorem:

Neprotestuj, nemel pantem, nahradí tě maturantem!

Co by opravdu měl pedagog znát a umět

- Důraz by měl být kladen v první řadě na odbornou a metodickou přípravu:
 - odborná a pedagogická kvalifikace (výborná znalost předmětu a jeho vyučování),
 - soustavný profesní růst.

Co by opravdu měl pedagog znát a umět

- Důraz by měl být kladen v první řadě na odbornou a metodickou přípravu:
 - odborná a pedagogická kvalifikace (výborná znalost předmětu a jeho vyučování),
 - soustavný profesní růst.
- Prospěšné je uvádění začínajícího učitele do výuky zkušenějším kolegou.
 - to se téměř neděje!

- Učitel matematiky
 - působící na základní škole by měl dobře znát matematiku základní a střední školy,
 - působící na střední škole navíc základy matematiky vysokoškolské.
- Určitý nadhled nad látkou, kterou vyučujeme, je pro dobrou výuku nezbytný. K jeho rozvíjení slouží odborná literatura, knihy a časopisy, internet, seriózní vzdělávací akce, semináře, konference a letní školy. (Užitečné jsou profesní kontakty a přátelství, která učitelé na těchto seminářích navazují.)

- Učitel matematiky
 - působící na základní škole by měl dobře znát matematiku základní a střední školy,
 - působící na střední škole navíc základy matematiky vysokoškolské.
- Určitý nadhled nad látkou, kterou vyučujeme, je pro dobrou výuku nezbytný. K jeho rozvíjení slouží odborná literatura, knihy a časopisy, internet, seriózní vzdělávací akce, semináře, konference a letní školy. (Užitečné jsou profesní kontakty a přátelství, která učitelé na těchto seminářích navazují.)
- **Dokonalé porozumění elementární matematice**
Liping Ma: *Knowing and Teaching Elementary Mathematics: Teacher's Understanding of Fundamental Mathematics in China and the United States*

- Učitel matematiky
 - působící na základní škole by měl dobře znát matematiku základní a střední školy,
 - působící na střední škole navíc základy matematiky vysokoškolské.
- Určitý nadhled nad látkou, kterou vyučujeme, je pro dobrou výuku nezbytný. K jeho rozvíjení slouží odborná literatura, knihy a časopisy, internet, seriózní vzdělávací akce, semináře, konference a letní školy. (Užitečné jsou profesní kontakty a přátelství, která učitelé na těchto seminářích navazují.)
- **Dokonalé porozumění elementární matematice**
Liping Ma: *Knowing and Teaching Elementary Mathematics: Teacher's Understanding of Fundamental Mathematics in China and the United States*
- Poctivě odvedená práce, rozšiřování obzorů, vidění souvislostí, všeobecný rozhled, to vše vzbuzuje u studentů respekt.

Učitelé matematiky by měli

- sledovat Matematickou olympiádu a obdobné soutěže, s profesionálním zájmem soutěžní úlohy řešit a vést své studenty k účasti v soutěžích, v SOČ, resp. v jiných odborných aktivitách,

Učitelé matematiky by měli

- sledovat Matematickou olympiádu a obdobné soutěže, s profesionálním zájmem soutěžní úlohy řešit a vést své studenty k účasti v soutěžích, v SOČ, resp. v jiných odborných aktivitách,
- ale chápat, že jsou i jiné předměty, jiné zájmy, které mohou studenty plně zaměstnávat.

Učitelé matematiky by měli

- sledovat Matematickou olympiádu a obdobné soutěže, s profesionálním zájmem soutěžní úlohy řešit a vést své studenty k účasti v soutěžích, v SOČ, resp. v jiných odborných aktivitách,
- ale chápat, že jsou i jiné předměty, jiné zájmy, které mohou studenty plně zaměstnávat.
- Svůj předmět bychom měli mít rádi, jeho vyučování by nám mělo přinášet uspokojení a radost, kterou nelze ničím vyvážit.

Být Člověkem

Dobrý pedagog by měl být hlavně **Člověkem**.

Být Člověkem

Dobrý pedagog by měl být hlavně **Člověkem**.

Měl by mít dobrý a vlídný vztah ke svým žákům a studentům.

Obecně dobrý vztah k lidem – na něm lze mnoho postavit.

Být Člověkem

Dobrý pedagog by měl být hlavně **Člověkem**.

Měl by mít dobrý a vlídný vztah ke svým žákům a studentům.

Obecně dobrý vztah k lidem – na něm lze mnoho postavit.

Měl by být motivován k intenzivnímu pracovnímu nasazení,
k dalšímu vzdělávání, k obětování vlastního pohodlí.

Být Člověkem

Dobrý pedagog by měl být hlavně **Člověkem**.

Měl by mít dobrý a vlídný vztah ke svým žákům a studentům.

Obecně dobrý vztah k lidem – na něm lze mnoho postavit.

Měl by být motivován k intenzivnímu pracovnímu nasazení,
k dalšímu vzdělávání, k obětování vlastního pohodlí.

Měl by mít celkově seriózní přístup ke své profesi.

Být Člověkem

Dobrý pedagog by měl být hlavně **Člověkem**.

Měl by mít dobrý a vlídný vztah ke svým žákům a studentům.

Obecně dobrý vztah k lidem – na něm lze mnoho postavit.

Měl by být motivován k intenzivnímu pracovnímu nasazení,
k dalšímu vzdělávání, k obětování vlastního pohodlí.

Měl by mít celkově seriózní přístup ke své profesi.

Měl by být rozumně přísný, spravedlivý a velkorysý.

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),
vysokoškolský profesor Dg (Univerzita v Sofii, 1907/8),

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),
vysokoškolský profesor Dg (Univerzita v Sofii, 1907/8),
válečný korespondent (1. balkánská válka, 1912 až 1913),

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),
vysokoškolský profesor Dg (Univerzita v Sofii, 1907/8),
válečný korespondent (1. balkánská válka, 1912 až 1913),
honorární konzul, později generální honorární konzul
Bulharského království v Praze (neplacená funkce),

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),
vysokoškolský profesor Dg (Univerzita v Sofii, 1907/8),
válečný korespondent (1. balkánská válka, 1912 až 1913),
honorární konzul, později generální honorární konzul
Bulharského království v Praze (neplacená funkce),
přítel E. Beneše, V. J. Klofáče, K. Kramáře, J. Preisse,
A. Rašina atd., za 1. světové války vězněn (Mafie),

Srovnání učitelského působení dvou vrstevníků:

- básníka, který byl profesí učitelem,
- učitele, který byl též básníkem.
- Otokar Březina (Václav Jebavý, 1868–1929)
- Vladislav Šak (1860–1941)

Vynikající český středoškolský učitel M a Dg (Sliven, Sofie),
překladatel středoškolských učebnic M a Dg,
autor první bulharské metodiky výuky Dg (1897/8),
vysokoškolský profesor Dg (Univerzita v Sofii, 1907/8),
válečný korespondent (1. balkánská válka, 1912 až 1913),
honorární konzul, později generální honorární konzul
Bulharského království v Praze (neplacená funkce),
přítel E. Beneše, V. J. Klofáče, K. Kramáře, J. Preisse,
A. Rašina atd., za 1. světové války vězněn (Mafie),
básník, libretista, spisovatel, překladatel.

Učitelství je těžký, robotný úřad vysilující duši, ochromující fantasi, pijící sílu z organismu. Děti, přicházející do školy, jsou zlé, svéhlavé, bludně vychované bytosti, rafinované, zlomyslné, zhýčkané, zbloudilé, instinktivně nepřátelské a ve velikém procentu úžasně neschopné. Vracím se po pěti hodinách vyučování fyzicky i duševně vysílen, disgustován, umrtven, zatemněn, tupý, mdlý a sešlý. Pouze noc jest vyhrazena mé duševní práci, a i tu nedostavuje se vždy dispoice, vstřebaná celodenním rozechvíváním nervového systému a stálým krvácením intelektuálním.

O. Březina Anně Pammrové dne 8. 10. 1892

Před 40 roky Kyril Christov, hošík asi 15letý, zapsal se do V. třídy reálného oddělení sofijského gymnasia. Stal se mi nápadný svým výrazným nosem a horlivostí, s jakou si vybojoval místo v nejposlednější škamně školní síně. Záhy jsem poznal, že ten neposedný klučík nikdy nestane se zbožňovatelem nauky Gasparda Mongea. Při probírání nové látky vždy po lavicích jsem zkoumal vědomosti žáků a rušival jsem poklid i Kyrila Christova. Vždy mne překvapoval vyhybavou odpovědí a nesmiřitelným pohledem.

Jeho pohyblivé ruce jednou při tom cosi chvatně zastrkovaly do vnitřku škamny – byly to tužkou usmolené verše, jichž námětem nebyla deskriptivní geometrie. Při zkoušce z dospělosti na Kyrila Christova sneslo se milosrdenství Boží, jehož jsem byl poslušným nástrojem. Hlas svědomí ukonejšil jsem pomyšlením, že Kyril Christov aspoň nikdy nezaviní sesutí se tunelu, anebo mostu, vybudovaného podle jeho plánu. I druzí kolegové, stejně jako já, byli přesvědčeni, že Kyril Christov, co živ bude, inženýrem se nestane. Filologové zato rozplývali se chválou o básnickém nadání a bohaté znalosti mateřské řeči toho přeubohého matematika.

K. Christov: *Symphonie Prahy*, Praha 1932

Přebásnil a předmluvu napsal V. Šak

Sbírka vyšla dříve česky

Ale, Christove, Kirile! Vy jste básník! Proč jste mi to dosud nepředvedl? Nebo si myslíte, že matematici žerou básníky? Nebo nevíte, že Váš milovaný Dostojevskij, kterého jste jednou lovil a četl v mých hodinách, je inženýr? Sedněte si na místo, dobře si porozumíme! ...

Dlouhý čas jsme kouřili a rozprávěli o literatuře. Bylo mi jasné, že můj učitel deskriptivy je ve skutečnosti více básník, než matematik, nebo se spíš narodil jako básník, ale stal se matematikem. Od tohoto momentu mezi učitelem a žákem, kteří do včerejška nemohli jeden druhého vystát, se utvořilo podivuhodné přátelství, které trvá dodnes.

K. Christov: *Literární dílo v pěti svazcích*, Sofie 1968

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

- Otokar Březina nebyl dobrým učitelem,
 - měl „jiné priority“ než vyučování, vzdělávání a výchovu,
 - ke svým žákům neměl žádný vztah,
 - učitelskou profesi chápal jako nutné zlo.

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

- Otokar Březina nebyl dobrým učitelem,
 - měl „jiné priority“ než vyučování, vzdělávání a výchovu,
 - ke svým žákům neměl žádný vztah,
 - učitelskou profesi chápal jako nutné zlo.
- Vladislav Šak byl výborným, velkorysým učitelem.
 - Po celou dobu svých studií byl rebelujícím žákem a studentem,
 - jeho studijní výsledky nelze označit ani jako „dobré“.

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

- Otokar Březina nebyl dobrým učitelem,
 - měl „jiné priority“ než vyučování, vzdělávání a výchovu,
 - ke svým žákům neměl žádný vztah,
 - učitelskou profesi chápal jako nutné zlo.
- Vladislav Šak byl výborným, velkorysým učitelem.
 - Po celou dobu svých studií byl rebelujícím žákem a studentem,
 - jeho studijní výsledky nelze označit ani jako „dobré“.
 - **Vyrostl však ve výraznou a široce uznávanou osobnost.**

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

- Otokar Březina nebyl dobrým učitelem,
 - měl „jiné priority“ než vyučování, vzdělávání a výchovu,
 - ke svým žákům neměl žádný vztah,
 - učitelskou profesi chápal jako nutné zlo.
- Vladislav Šak byl výborným, velkorysým učitelem.
 - Po celou dobu svých studií byl rebelujícím žákem a studentem,
 - jeho studijní výsledky nelze označit ani jako „dobré“.
 - **Vyrostl však ve výraznou a široce uznávanou osobnost.**

Citáty se vztahují k počátku devadesátých let 19. století.

- Otokar Březina nebyl dobrým učitelem,
 - měl „jiné priority“ než vyučování, vzdělávání a výchovu,
 - ke svým žákům neměl žádný vztah,
 - učitelskou profesi chápal jako nutné zlo.
- Vladislav Šak byl výborným, velkorysým učitelem.
 - Po celou dobu svých studií byl rebelujícím žákem a studentem,
 - jeho studijní výsledky nelze označit ani jako „dobré“.
 - **Vyrostl však ve výraznou a široce uznávanou osobnost.**

Poděkování

Tento příspěvek byl inspirován tím,
co dnes a denně vidíme kolem sebe,
tím, co nás, učitele na základních, středních i vysokých školách,
trápí a zneklidňuje.

Byl podpořen postoji všech,
kteří se snaží při svém učitelském působení podle svých sil
a možností,
podle svého nejlepšího vědomí a svědomí poctivě vyučovat,
vzdělávat a vychovávat žáky, studenty, doktorandy
a v neposlední řadě i své kolegy.

Z celého srdce jim děkuji!

Literatura

- Pionýrské oddělení ÚV ČSM: *Co má znát a umět pionýr*, Praha, Mladá fronta, 1959.
- J. Bečvář: *Matematika, vzdělanost a vzdělávání*, in M. Lávička, B. Bastl, M. Ausbergerová (ed.): *10. setkání učitelů matematiky všech typů a stupňů škol*, Srní, JČMF, 2006, 49–63.
- J. Bečvář: *Naše žhavá současnost*, in M. Bečvářová (ed.): *O škole a vzdělávání*, Praha, Matfyzpress, 2007, 71–89.
- D. Hrubý: *Postavení matematiky na gymnáziích*, in M. Bečvářová (ed.): *O škole a vzdělávání*, Praha, Matfyzpress, 2007, 47–70.
- D. Hrubý: *Školské reformy*, *Učitel matematiky* 16(2007/08), 65–73, 129–145, 18–230.
- P. Piřha: *Velká iluze českého školství*, *Učitel matematiky* 16(2007/08), 231–242.

Děkuji za pozornost !

Děkuji za pozornost !

Děkuji za pozornost !

Děkuji za pozornost !

Děkuji za pozornost !